



**DET KONGELIGE  
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Norges forskningsråd  
Postboks 564  
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

18/6684-2

19. desember 2018

## **Tildelingsbrev til Norges forskningsråd 2019**

Tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet er todelt:

- Kunnskapsdepartementets etatsstyring av Forskningsrådet (del 1, punkt 1-11)
- Kunnskapsdepartementet som sektordepartement (del 2, punkt 1-6)

Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger for 2019 vil bli formidlet gjennom tillegg til tildelingsbrev i løpet av året.

### **Innholdsfortegnelse del 1**

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd 2019.....	1
1. Innledning.....	2
2. Regjeringens forskningspolitiske dokumenter og strategier .....	2
3. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd.....	4
4. Andre områder Forskningsrådet skal ha særlig oppmerksomhet på i 2019.....	12
5. Rapportering for 2019.....	13
6. Kap 285 post 53 – Sektoroverskridende og strategiske satsinger .....	15
7. Felles post for virksomhetskostnader (kap. 285 post 55) .....	15
8. Administrative fullmakter.....	18
9. Andre krav og forventninger.....	20
10. Etatsstyringsmøtet.....	21
11. Frister .....	21

Postadresse  
Postboks 8119 Dep  
0032 Oslo  
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse  
Kirkeg. 18  
www.kd.dep.no

Telefon\*  
22 24 90 90  
Org.nr.  
872 417 842

Avdeling  
Avdeling for eierskap i  
høyere utdanning og  
forskning

Saksbehandler  
Sigrid Tollefsen  
22 24 74 93

## 1. Innledning

Tildelingsbrevet følger opp Stortingets budsjettvedtak og forutsetninger og krav som departementet utleder av dette. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument til Forskningsrådet og er hovedkanal for formidling av styringssignaler og forventninger for 2019.

## 2. Regjeringens forskningspolitiske dokumenter og strategier

Regjeringen har høye ambisjoner for norsk forskning og høyere utdanning. Gjennom å satse på kunnskap skal vi ruste oss for fremtiden, skape nye, grønne og lønnsomme arbeidsplasser og en bedre og mer effektiv offentlig sektor. Derfor er god tilgang til utdanning sentralt. Høy kvalitet i utdanning og forskning er viktig for et velfungerende arbeids- og næringsliv og for en fortsatt stabil utvikling av det norske velferdssamfunnet. Norge skal ha verdensledende fagmiljøer som er med på å frembringe kunnskap som kan gi menneskene et bedre og rikere liv.

Regjeringen lanserte i oktober en revidert *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019–2028* (Meld. St. 4. (2018–2019)). Langtidsplanen skal bidra til å realisere regjeringens prioriterte prosjekter og gi forutsigbarhet for forsknings- og utdanningsmiljøene. De overordnede målene i langtidsplanen er styrket konkurransekraft og innovasjonsevne, møte store samfunnsutfordringer og utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet. Disse målene gjelder forskning og høyere utdanning som helhet.

Som del av langtidsplanen inngår en helhetlig politikk for bygg i universitets- og høyskolesektoren. Regjeringen forventer at sektoren anser bygg som en innsatsfaktor på lik linje med andre ressurser i forskning og høyere utdanning og vurderer behov for utvikling og vedlikehold. Investeringene i universitets- og høyskolebygg skal være kostnadseffektive, men samtidig bidra til innovasjon og klima- og miljøvennlige løsninger. Regjeringen forventer at universitetsmuseene, med unike samlinger for historie, kultur og identitet, sikres.

Den reviderte langtidsplanen definerer fem langsiktige prioriteringer: 1) Hav, 2) Klima, miljø og miljøvennlig energi, 3) Fornyelse i offentlig sektor og bedre offentlige tjenester, 4) Muliggjørende og industrielle teknologier, og 5) Samfunnsikkerhet og samhörighet i en globalisert verden. De langsiktige prioriteringene gjenspeiler områder der Norge har særlige kunnskapsbehov eller kunnskapsfortrinn.

Gjennomgående temaer i den reviderte langtidsplanen er digitalisering, grønt skifte og humanioraperspektivet. Økende digitalisering endrer samfunnets behov for kunnskap og kompetanse, noe som igjen kan bidra til at vi tar i bruk innovative løsninger og utnytter de mulighetene som digitalisering gir. Ambisjonen er at flere har relevant digital kompetanse.

Omstilling til lavutslippssamfunnet og miljømessig bærekraft krever omfattende tiltak på alle samfunnsområder. Dette innebærer at vi må finne nye teknologiske løsninger, samtidig som tverrfaglige perspektiver som humaniora og samfunnsfag er nødvendig for å skape en omstilling i tråd med de verdiene som ligger til grunn for samfunnet vårt. Satsing på forskning, høyere utdanning og teknologiutvikling skal bidra til at Norge når klima- og miljømålene og samtidig føre til ny verdiskaping.

I langtidsplanen gir regjeringen uttrykk for hva som fra et nasjonalt perspektiv er særlig viktig å prioritere de kommende årene. Regjeringen har lansert tre opptrappingsplaner for kommende langtidsplanperiode: teknologiløft, FoU for omstilling og fornyelse i næringslivet og kvalitet i høyere utdanning. Etter Stortingets behandling av langtidsplanen forventer regjeringen at alle aktører innenfor forskning og høyere utdanning legger planen til grunn for sine egne strategiske prioriteringer og benytter sitt handlingsrom til å følge opp denne.

Et samfunn med god omstillingsevne krever at det legges til rette for økt innovasjon og derfor bedre samspill mellom academia, næringslivet og offentlig sektor innenfor forskning, høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.

Åpen tilgang til forskningsresultater og tilgjengeliggjøring og deling av data er en sentral forskningspolitisk målsetting. Det er samfunnsøkonomisk lønnsomt og viktig for å sikre økt kvalitet i forskning og utdanning. Regjeringen viser til *Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler*, Forskningsrådets støtte til det europeiske initiativet for åpen publisering (cOAlition S for making Open Access a reality by 2020) og *Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata*. Aktørene i forskning og høyere utdanning har en avgjørende rolle i dette arbeidet.

Forskningsrådet er en kunnskapsvirksomhet hvor forvaltning og foredling av informasjon er en del av kjernevirksomheten. Forskningsrådet må ha et aktivt forhold til styring av informasjonssikkerhet og personvern. Med stadig raskere digitalisering er informasjonssikkerhet en kritisk suksessfaktor for måloppnåelse. Unit har ansvaret for målstyring og oppfølging.

Internasjonalisering er en forutsetning for å sikre kvalitet i norsk forskning og høyere utdanning og for utvikling av gode og internasjonalt orienterte studieprogrammer. I tillegg er internasjonalt samarbeid en forutsetning for å møte de store samfunnsutfordringene, særlig knyttet til klima, miljø og bærekraft.

EUs rammeprogrammer er sentrale virkemidler for økt internasjonalisering av norsk utdanning og forskning. Når det gjelder deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont 2020, er regjeringens mål at minst to prosent av de konkurranseutsatte midlene skal tilfalle norske aktører. I oktober 2018 var returandelen 2,04 pst., og det er viktig å fortsatt opprettholde oppmerksomheten om dette. Regjeringens Panorama-strategi (2016–2020) har som mål å fremme et mer helhetlig og langsiktig samarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika innenfor høyere utdanning og forskning, med sikte på

mer samarbeid av høy kvalitet på områder av særlig interesse for Norge. Strategien skal evalueres i 2019. Det forventes at virksomheter ved behov bidrar inn i dette arbeidet med relevant informasjon med utgangspunkt i eget samarbeid med de seks Panorama-landene. Regjeringen har høye ambisjoner om å styrke internasjonalisering ytterligere og har derfor satt i gang et arbeid med en stortingsmelding om mobilitet.

Skal vi klare å møte de store samfunnsutfordringene og endringene knyttet blant annet til digitalisering, globalisering og klima og miljø, må vi lage en politikk som utnytter og videreutvikler kompetansen i befolkningen. Kompetansereformen *Lære hele livet* er regjeringens satsing for å møte utfordringer i et samfunn under omstilling. Målet er at alle skal være kvalifisert for et arbeidsliv i endring. Regjeringen vil legge frem en melding om dette til Stortinget i 2020.

Instituttsektoren er viktig i forskningslandskapet. Regjeringen har satt i gang et prosjekt for å utvikle tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og gi anbefalinger for en helhetlig, norsk instituttpolitikk. Regjeringen er opptatt av et tettere samarbeid mellom forskningsinstituttene, høyere utdanningsinstitusjoner og nærings- og samfunnslivet i alle deler av landet.

### **3. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd**

I dette tildelingsbrevet fra KD som etatsstyrer beskrives gjeldende mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Forskningsrådet. Departementene, inkludert KD, utarbeider tildelingsbrev som viser hvilke av de fem målene for Forskningsrådet som er særlig relevante i lys av departementenes sektorpolitiske prioriteringer, hvordan de sektorpolitiske prioriteringene støtter opp om de fem målene og hva departementet ønsker å oppnå med bevilgningene til Forskningsrådet.

Dokumentet «*Styringssystemet for Norges forskningsråd*» ligger til grunn for departementenes styring. Ambisjonene er at styringen fra departementene skal:

- være strategisk og langsiktig
- ha oppmerksomhet på resultater i betydning virkninger og effekter av Forskningsrådets virksomhet
- ha hensiktsmessig omfang og detaljeringsgrad i styringen av aktiviteter, oppdrag og forskningsområder
- gjennomføres på en effektiv måte, med mer lik praksis mellom departementene i formen på styring og i rapporteringskrav

Styringssystemet for Forskningsrådet ble utviklet i perioden 2015-2017. En ekstern følgeevaluering har sett på utviklingen av systemet, innføringen og utviklingen av styringspraksis. KD vil også i 2019 legge vekt på god dialog med departementene og Forskningsrådet om videre utvikling av systemet som er etablert.

I dette tildelingsbrevet fastsettes strategiske områder og styringsinformasjon for 2019. For nærmere beskrivelse av styringsinformasjonen og hvordan rapporteringen skal skje vises det til punkt 5. Innholdet i beskrivelsen av de strategiske områdene er ment å være forholdsvis stabilt fra år til år, men det kan være behov for justeringer. På bakgrunn av erfaringer i styringsdialogen, vurderinger av vesentlighet og endringsbehov og ny informasjon om måloppnåelse, skal de strategiske områdene i styringssystemet vurderes hvert år. Den nye prioriteringen i langtidsplanen, *Samfunnssikkerhet og samhörighet i en globalisert verden*, er tatt inn som nytt strategisk område under mål 3. Kunnskapsdepartementet vil ta initiativ til en prosess sammen med departementene og Forskningsrådet for å utvikle nærmere beskrivelse av dette strategiske området og tilhørende styringsinformasjon.

### **3.1 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for 2019**

#### ***Mål 1: Økt vitenskapelig kvalitet***

For alle forskningens begrunnelser, både instrumentelle og kulturelle, er den vitenskapelige kvaliteten en grunnleggende forutsetning. Vitenskapelig kvalitet forutsetter både talentfulle individer og infrastruktur og andre forskningsressurser av høy kvalitet. Forskningsrådet skal tildele etter konkurranse, og skal identifisere og støtte forskning av høy vitenskapelig kvalitet. Forskningsrådet skal også bidra til å forbedre den vitenskapelige kvaliteten i det enkelte forskningsmiljø eller på det enkelte forskningsområde.

#### *Strategisk område: Verdensledende fagmiljøer*

En forholdsvis stor del av den mest betydningsfulle forskningen kan tilskrives et fåtall av forskerne, som virker i fronten av sine felt. Det er et mål at flere fagmiljøer i Norge driver forskning av internasjonalt fremragende kvalitet. Forskningsrådet skal mobilisere talentene, bidra til kvalitetsutvikling og legge til rette for at potensialet i de fremste miljøene virkeliggjøres.

#### *Styringsinformasjon*

Fast monitorering:

- *Utvikling i publisering og siteringer fra Forskningsrådets prosjekter, herunder andel publikasjoner med åpen tilgang og siteringer av disse.*
- *Volum på søknader og tildelte ERC-stipend, samt karakter for søknader, jf. mål 4.*

Tilleggsinformasjon 2019:

- *Virkninger av ordningen Unge forskertalenter*

#### *Strategisk område: Identifisering og stimulering av vitenskapelig kvalitet generelt*

For å utnytte forskningens potensial er det ikke tilstrekkelig med bare de få miljøene som er ledende på sine felt, det er også behov for vitenskapelig kvalitet i bredden av en mangfoldig forskningssektor og på en rekke områder. Forskningsrådet skal sikre god vitenskapelig kvalitet i alle sine tildelinger. Forskningsrådet skal også bidra til fornyelse ved å identifisere potensial for kvalitet og stimulere kvalitetsutvikling i forskningen.

### Styringsinformasjon

#### Fast monitorering:

- *Monitorering av søknadsdata og resultater fra fagfellevurderingene (karakterer).* Analysen vil over tid fokusere på ulike dimensjoner, f.eks. programmer, søknadstyper, fag, institusjoner, kjønn.

#### Tilleggsinformasjon 2019:

- *Forskningsrådets evne til å løfte kvaliteten på forskningssvake områder.* Analyse av utvikling av karakterer over tid vil vise om det har vært en kvalitetsutvikling.

### **Mål 2: Økt verdiskaping i næringslivet**

Forskningsrådet skal utløse FoU som, på kort og/eller lang sikt, skal øke den samlede verdiskapingen i norsk økonomi. Forsknings- og utviklingsarbeid gir økt verdiskaping gjennom nye eller forbedrede produkter, tjenester og prosesser, eller ved at kunnskap blir utnyttet og videreutviklet i andre sammenhenger.

#### *Strategisk område: Økt konkurranseevne i nytt og eksisterende næringsliv*

Forskningsrådet skal utløse forskningsbasert innovasjon som gir økt konkurranseevne i næringslivet. Forskningsrådet skal utløse økt FoU-innsats i bedriftene og økt kvalitet i prosjektene. Målet er uavhengig av bedriftenes størrelse og alder, næring og geografi.

### Styringsinformasjon

#### Fast monitorering:

- *FoU-innsatsen i foretakene med støtte sammenlignet med FoU-innsatsen i foretakene med avslåtte søknader som er vurdert som gode*  
Det skal undersøkes hvordan Forskningsrådet bidrar til å øke FoU-innsatsen i foretakene med støtte ved å sammenligne med søkere uten støtte. Undersøkelsen skal bygge på FoU-statistikk på foretaksnivå og Forskningsrådets søknadsvurderinger. Den endelige avgrensningen av karakterer man vil sammenligne må gjøres av miljøet som får i oppdrag å lage indikatoren.
- *Utvikling i FoU-innsats for foretak med støtte*  
Det skal undersøkes hvordan Forskningsrådet bidrar til å øke FoU-innsatsen i foretakene med støtte ved å sammenligne med FoU-innsatsen før støtten. Undersøkelsen skal bygge på FoU-statistikk på foretaksnivå. Undersøkelsen bør se på både total egenutført FoU og forholdet mellom egenfinansiering og offentlig støtte.
- *Forskningsrådets vurdering av bedrifts- og samfunnsøkonomisk effekt*  
Undersøkelsen skal bygge på delkarakterer fra Forskningsrådets søknadsvurderinger.

Følgende momenter skal også trekkes inn i vurderingen av måloppnåelse:

- *Utvikling i omsetning for foretak med støtte*  
Det skal undersøkes hvordan den økonomiske aktiviteten utvikler seg i foretakene med støtte. Undersøkelsen skal bygge på regnskapsdata i bedrifts- og foretaksregisteret.

- *Brukernes vurderinger av oppnådde resultater og betydningen av ulike former for utbytte fra prosjektet*

Vurderingen skal baseres på data fra fremdrifts- og sluttrapporter samt data innhentet gjennom spørreundersøkelser.

#### *Strategisk område: Styrket evne til omstilling i norsk økonomi*

Forskningsrådet skal identifisere, bygge opp kunnskap og legge til rette for utvikling av forskningsmiljøer på områder som er viktige for omstilling i økonomien. Målet omfatter forskning som ikke nødvendigvis har umiddelbar anvendelse i dagens marked.

#### *Styringsinformasjon*

Fast monitorering:

- *Forskningsrådets bidrag for å styrke omstillingsevnen i norsk økonomi*  
Forskningsrådet skal gi en kortfattet vurdering av sin aktivitet for å styrke omstillingsevnen i norsk økonomi. Vurderingen skal inkludere begrunnelser for de viktigste tiltakene og prioriteringer som er gjort, hvilke virkninger de har hatt, og hvilke effekter man mener man kan oppnå fremover.

Følgende momenter skal også trekkes inn i vurderingen av måloppnåelse:

- *Forskningsrådets tildelinger og fremtidig utvikling i ulike næringer*  
Forskningsrådet skal vurdere hvordan tildelingene fordeler og har fordelt seg på ulike næringer, og hvordan man ser for seg næringsutviklingen fremover. Data skal hentes fra Forskningsrådets databaser.
- *FoU-innsats og økonomisk utvikling i ulike næringer*  
Forskningsrådet skal beskrive og vurdere sin rolle i å påvirke FoU-innsatsen i næringslivet og fordelingen på ulike næringer. Redegjørelsen skal inneholde en beskrivelse av næringslivets FoU-innsats fordelt på ulike næringer, og sett i lys av næringsutviklingen. Data hentes fra tilgjengelig statistikk (FoU-statistikk, nasjonalregnskap).

#### *Strategisk område: Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv*

Forskningsrådet skal fremme samspill og kunnskapsoverføring mellom offentlig finansierte forskningsinstitusjoner og næringsliv som fører til økt verdiskaping i norsk økonomi.

Forskningsrådets virksomhet skal gi økt næringsrelevant kompetanse i FoU-miljøene og økt FoU-kompetanse i næringslivet. Forskningsrådet skal også bidra til at forskning ved offentlig finansierte institusjoner kommer til bedre utnyttelse i næringslivet, blant annet gjennom kommersialisering av forskningsresultater.

#### *Styringsinformasjon*

Fast monitorering:

- *Forskningsrådets bidrag for å styrke kunnskapsoverføring og samspill mellom foretak og forskningsinstitusjoner*

Forskningsrådet skal gi en kortfattet vurdering av aktiviteten for å styrke kunnskapsoverføring og samspill mellom foretak og forskningsinstitusjoner. Vurderingen skal begrunne de viktigste tiltakene og prioriteringene som er gjort, virkningene av dem og hvilken effekt de er ment å ha på verdiskapingen. Redegjørelsen skal inkludere en vurdering av bidraget til kunnskapsoverføring målt gjennom næringslivets kjøp av FoU-tjenester.

- *Private investeringer i kommersialiseringsprosjekter med støtte fra Forskningsrådet ved offentlig finansierte forskningsinstitusjoner*

Det skal gis en oversikt og vurdering av investeringer i støttede kommersialiseringsprosjekter. Investeringene kan være i form av inntekter fra lisenser eller salg av patenter, emisjoner, salg og børsnotering. Oversikten skal dekke den totale porteføljen og inkludere tidsserier over minst fem år.

Følgende momenter skal også trekkes inn i vurderingen av måloppnåelse:

- *Andel av prosjekter som er finansiert av andre enn Forskningsrådet (fordelt på kilde, søknadstype og program)*

Forskningsrådets støtte skal være utløsende for et forskningsprosjekt. Samtidig bidrar privat medfinansiering til å sikre at andre går god for det kommersielle potensialet i prosjektet. Andelen av prosjektene som er privat finansiert er i stor grad gitt av søknadstypen, men kan allikevel gi nyttig informasjon for å diskutere om Forskningsrådet har funnet en god balanse mellom disse hensynene. Tallene hentes fra Forskningsrådets database.

### **Mål 3: Møte store samfunnsutfordringer**

Et sentralt mål for forskningspolitikken er kunnskap som gjør oss best mulig i stand til å møte de store utfordringene samfunnet står overfor. Forskningsrådet skal finansiere forskning som er nyttig for samfunnet, og for å møte de store samfunnsutfordringene. Forskningsrådet påvirker hvilke områder/problemstillinger det forskes på og hvor mye, kvaliteten på forskningen og kompetansen i miljøene, og koblingene i og mellom forskningssystemet og i ulike deler av samfunnet.

*Strategisk område: Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester*

Forvaltningen og de offentlige tjenestene møter store krav til kunnskap og kompetanse fremover, blant annet på grunn av komplekse samfunnsendringer (blant annet knyttet til demografi, bosetting, sikkerhet, helse og arbeidsdeltakelse), høye kvalitetskrav og behovet for samspill mellom tjenestene. Det offentlige har ansvar for at tjenestene har høy kvalitet og for å vite om tjenestene virker etter hensikten. Flere områder i offentlig sektor er forskningssvake i den forstand at det finnes lite forskningsbasert kunnskap på området i dag. Forskningsrådet skal øke forskningens bidrag til gode, effektive og kunnskapsbaserte tjenester og til fornyelse i offentlig sektor. Forskningsrådet skal bidra til å heve forskningskvaliteten på strategisk viktige områder, til at det drives relevant forskning på områder med store kunnskapsbehov (f.eks. som identifisert av tjenestemottakere, tjenestene og myndighetene), til styrket samspill mellom forskning, utdanning og praksis.



Forskningsrådet skal også bidra til at forskningsbasert kunnskap spres og bidrar til innovasjon i offentlig forvaltning og næringsliv til nytte for tjenestemottakerne.

#### *Strategisk område: Hav*

Norges viktigste næringer har sitt utspring i havet. Havet er uunnværlig for å løse de globale utfordringene, men samtidig er verdens hav sterkt belastet. En realisering av havets verdier vil kreve bærekraftige tilnærminger. Forskningsrådet skal bidra til kunnskaps- og teknologiutvikling for forvaltning av økosystemer og ressurser i havområdene for å sikre et rent og rikt hav og produksjon av sunn og trygg sjømat. Sammen med en fortsatt satsing på forskning for de havbaserte næringene: fiskeri, havbruk, petroleum, maritim, fornybar energi og også nye næringer, vil dette kunne gi økt verdiskaping. Forskningsrådet skal arbeide for helhetlig kunnskap, samspill og kompetanseoverføring mellom og fra havnæringene og internasjonalt samarbeid.

#### *Strategisk område: Klima, miljø og miljøvennlig energi*

De største miljøutfordringene er klimaendringer, miljøgifter og tap av naturmangfold. Utfordringene er komplekse og må ses i sammenheng. Norge skal bli et lavutslippssamfunn innen 2050. Forskningsrådet skal bidra til utvikling av kunnskap og teknologi for en bærekraftig omstilling, klimatilpasning, miljøvennlig energi og langsiktig bevaring av velfungerende økosystemer. Dette krever en internasjonal, tverrfaglig, målrettet og helhetlig forsknings- og innovasjonsinnsats for en grønn samfunnsutvikling, som også fremmer grønn verdiskaping.

#### *Nytt strategisk område fra 2019: Samfunnssikkerhet og samhørighet i en globalisert verden*

Nærmere beskrivelse av det strategiske området og styringsinformasjon for *Samfunnssikkerhet og samhørighet i en globalisert verden* vil bli utviklet og ettersendt. Styringsinformasjon for det nye strategiske området skal utvikles i størst mulig grad likt for de tre eksisterende strategiske områdene

#### *Styringsinformasjon*

Under mål 3 skal Forskningsrådet utvikle et system for styringsinformasjonen som skal fokusere på virkninger og effekter av ulike prosjektporteføljer med tanke på hvordan de bidrar til å løse samfunnsutfordringer. Forskningsrådet skal legge vekt på hvordan man samarbeider med brukerne underveis i prosjekter, hvordan det arbeides med formidling av resultater og hvordan man arbeider for at resultatene skal tas i bruk og få effekter i samfunnet. Data hentes inn dels gjennom prosjektledernes faste rapportering til Forskningsrådet og dels gjennom spørreundersøkelser og analyser gjort av et eksternt forskningsmiljø på oppdrag. Styringsinformasjon for de tre dimensjonene utdypes nedenfor.

#### *Styringsinformasjon Vitenskapelig kvalitet:*

Fast monitorering:

- *Karakterer for vitenskapelig kvalitet i Forskningsråds- og EU-porteføljen.* Forskningsrådets merkesystem skal benyttes for å differensiere analysene på temaer og undertemaer (budsjettformål) relevant for ulike sektorer/departement. Sammenhengen mellom relevans og kvalitet undersøkes

Tilleggsinformasjon 2019:

- *Resultater fra porteføljeanalyser og aktuelle evalueringer*, herunder evaluering av Offentlig sektor PhD, ForKommune, ForRegion, samt "Lange spor av velferds- og arbeidslivsforskning".

*Styringsinformasjon Relevans for samfunnsutfordringer:*

Fast monitorering:

- *Karakterer for relevans (for samfunnseffekter når nye vurderingskriterier innføres) i Forskningsråds- og EU-porteføljen.* Forskningsrådets merkesystem skal benyttes for å differensiere analysene på temaer og undertemaer (budsjettformål) relevant for ulike sektorer/departement. Sammenhengen mellom relevans og kvalitet undersøkes. Mål for brukermedvirkning skal inkluderes på områder der det er aktuelt.

Tilleggsinformasjon 2019:

- *Resultater fra porteføljeanalyser og aktuelle evalueringer*, herunder evaluering av Offentlig sektor PhD, ForKommune, ForRegion, samt "Lange spor av velferds- og arbeidslivsforskning".

*Styringsinformasjon Innovasjons- og omstillingsevne*

Fast monitorering:

- *Karakterer for innovasjonsgrad i Forskningsråds- og EU-porteføljen.* Forskningsrådets merkesystem skal benyttes for å differensiere analysene på temaer og undertemaer (budsjettformål) relevant for ulike sektorer/departement. Monitoreringen belyser følgende:
  - Vurdering av innovasjonsgrad og utviklingen målt gjennom karakter for innovasjonsgrad gitt i søknadsbehandlingen. Dette vil gi informasjon om Forskningsrådets virkemidler bidrar til innovasjon og omstilling på områder som er relevante for å løse samfunnsutfordringene.
  - Analysene gjort for styringssystemets *mål 2 – Økt verdiskaping i næringslivet* benyttes til å vurdere Forskningsrådets bidrag til innovasjon og omstilling i næringer som er relevante for å løse utfordringene på de tre strategiske områdene.
  - Status og utvikling i samarbeidsmønstre målt gjennom antall og type samarbeidspartnere i prosjekter for å belyse innovasjon og omstilling i privat og offentlig sektor.

Status og utvikling i porteføljen av virkemidler som bidrar til å øke samspeilet i kunnskapstriangelet og øke forskningens relevans for utdanningene og samfunnet for øvrig.

Tilleggsinformasjon 2019:

- *Studie av det samlede næringsrettede virkemiddelapparatet for forskning og innovasjon.* Studien vurderer styrker og svakheter knyttet til virkemidlenes evne til å legge til rette for nye næringsmuligheter.

#### **Mål 4: Velfungerende forskningssystem**

Et velfungerende forskningssystem er en grunnleggende forutsetning for å nå målene i forskningspolitikken. Forskningsrådet skal legge til rette for at forskningsressurser og -resultater utnyttes best mulig. Forskningsrådet skal bidra til å utvikle det nasjonale

forskningssystemet, til styrket helhet og samspill, og til god interaksjon med internasjonale forskningsarenaer.

#### *Strategisk område: Økt deltakelse i Horisont 2020*

Deltakelse i internasjonalt forskningssamarbeid er et sentralt virkemiddel for å forbedre norsk forskning, både for å oppnå høyere vitenskapelig kvalitet og større positive bidrag til samfunns- og næringsutviklingen. Europa er det viktigste området for norske samarbeidsrelasjoner og deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon det viktigste enkelttiltaket for internasjonalisering av norsk forskning. Forskningsrådet skal bidra til å mobilisere til økt deltakelse i rammeprogrammet og til at søknadene i større grad kvalifiserer til støtte.

#### *Styringsinformasjon*

Fast monitorering:

- *Deltakelsen i EU langs ulike dimensjoner.* Skal ses i sammenheng med deltakelsen i Forskningsrådets programmer.

Tilleggsinformasjon 2019

- *Undersøkelse av deltakelsen i ERC,* inkludert årsaker til lavere deltakelse på noen områder.

#### *Strategisk område: Strukturerende endringer*

Forskningsrådet skal stimulere til endringer som gjør forskningssystemet bedre i stand til å svare på forventningene i forskningspolitikken. Dette innebærer påvirkning på samspillet mellom aktørene i systemet, mellom disipliner og forskningstema, og på de menneskelige ressursene.

#### *Styringsinformasjon*

Fast monitorering:

- *Samspill mellom forskningsrådsfinansiering og annen finansiering.* Analysere mulige følgevirkninger av forskningsrådsfinansiering fordelt på institusjonstyper, sektorer, geografi etc.

### **Mål 5: God rådgivning**

Forskningsrådet har ansvar for å gi myndighetene råd i forskningspolitiske saker. Forskningsrådet skal gi råd som grunnlag for utforming av forskningspolitikken (herunder sektorvise problemstillinger), og for hvordan de gjeldende forskningspolitiske prioriteringer bør følges opp.

#### *Strategisk område: Relevante og velbegrunnede forskningspolitiske råd til departementene*

Dette strategiske området skal legge til rette for en strategisk dialog med departementene om de viktigste elementene i Forskningsrådets rådgivningsfunksjon.

Dialogen vil dreie seg både om kvaliteten og effektiviteten i rådgivningen. Kvalitet handler i stor grad om hvor relevante, velfunderte og godt begrunnet rådene er. For å ha effekt må

også rådene tas i bruk, og rådgivningsprosessen legges til rette for dette (til riktig tid, i riktig format, med en tillitsvekkende dialog, osv.).

#### *Styringsinformasjon*

- *Analyse av Forskningsrådets rådgivning rettet mot forskningssystemet.* Tar utgangspunkt i en metaanalyse av et utvalg evalueringer mht innretning, resultater og oppfølging med hensyn til hvordan evalueringene har blitt benyttet i rådgivning.

## **4. Andre områder Forskningsrådet skal ha særlig oppmerksomhet på i 2019**

Nedenfor følger en nærmere omtale av andre områder som skal ha særlig oppmerksomhet i 2019 og som er relevante for flere av målene:

### **Åpen forskning og Plan S**

Kunnskapsdepartementet ser positivt på at Forskningsrådet og Unit følger opp åpen tilgang til forskningsresultater, jf. pkt 2 i tildelingsbrevet. Forskningsrådets tilslutning til det europeiske initiativet for åpen publisering (cOAlition S for making Open Access a reality by 2020), *Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata og Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler* er særlig viktig.

Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet og Unit både involverer og informerer forskningsmiljøene godt i oppfølgingen. Departementet forventer videre at Forskningsrådet og Unit har tett dialog for å tilrettelegge for gode digitale forsknings- og utdanningstjenester i Norge.

### **Samarbeid med andre virkemiddelaktører**

Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet samarbeider med relevante offentlige virksomheter og private organisasjoner som til sammen utgjør virkemiddelapparatet. Virkemiddelaktørene skal organisere samarbeidet seg imellom på en måte som gir tydelige og samkjørte virksomheter og slik at virkemidlene utfyller hverandre til beste for brukerne.

Mobilisering til deltakelse i Horisont 2020 og påvirkningsarbeid mot Horisont Europa krever et tett og godt samarbeid med Innovasjon Norge. Departementet forutsetter derfor at særlig dette samarbeidet videreutvikles i 2019, både nasjonalt og ved Kunnskapskontoret i Brussel.

Forskningsrådet er kjent med at regjeringen har besluttet å gjennomføre en helhetlig gjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparatet, og at en stor del av arbeidet vil skje i 2019. Næringsrettede virkemidler og ordninger i Forskningsrådet fra flere departementer inngår i gjennomgangen. Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har ansvaret for den helhetlige gjennomgangen og vi viser til NFD for informasjon om innhold og prosess for involvering. Kunnskapsdepartementet legger til grunn at Forskningsrådet bidrar

med informasjon og på annen måte legger til rette for arbeidet, herunder medvirker til nødvendig kvalitetssikring av data.

### **Forskningsrådets interne organisering**

Det er ikke lenger vedtektsfestet at Forskningsrådet skal ha divisjonsstyrer, og ansvaret for Forskningsrådets interne organisering er dermed lagt til Forskningsrådets styre jf. brev fra Kunnskapsdepartementet av 19.11.2018 med informasjon om vedtektsendringene.

Kunnskapsdepartementet vil understreke betydningen av at Forskningsrådet i sin interne organisering sikrer legitimitet i beslutningene gjennom bred geografisk og faglig deltakelse og medvirkning fra berørte interesser. Videre er det viktig med god dialog med departementene om Forskningsrådets nye interne organisering og hvordan departementenes interesser og behov blir ivaretatt i den nye organiseringen, jf. også tilbakemeldingsdokumentet for 2018.

### **Nedbygging av overføringer/avsetninger**

Forskningsrådets overføringer i 2017 var på samme nivå som i 2016, korrigert for tekniske justeringer når det gjelder infrastruktur. Kunnskapsdepartementet vil igjen understreke forventningen om en plan for nedbygging av overføringene og med konkrete forslag til andre tiltak som vurderes som nødvendige for å få til en målrettet og permanent nedbygging av overføringene til et akseptabelt nivå, jf. tilbakemeldingsdokumentet for 2018.

## **5. Rapportering for 2019**

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av Forskningsrådets innsats og resultater. Dette skal gi departementene grunnlag for å vurdere ressursbruk og måloppnåelse, jf. krav til årsrapport i bestemmelser om økonomistyring i staten. Vi viser også til punkt 11 for nærmere informasjon om frister og andre rapporteringskrav (administrative forhold og lovpålagt rapportering).

I vedlegg 1 følger struktur og forventinger til innhold i årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse) og vedlegg til årsrapporten (departementsvise årsrapporter) som skal legges til grunn for Forskningsrådets rapportering for 2019. Kunnskapsdepartementet viser også til tilbakemeldingsdokumentet fra etatsstyringsmøtet i 2018.

### **5.1 Årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse)**

Årsrapporten har to hoveddeler: Forskningsrådets mål og oppfølging av Langtidsplanen.

#### **5.1.1 Rapportering på Forskningsrådets mål**

I punkt 3.1 ovenfor fremgår mål, strategiske områder og hvilken styringsinformasjon som departementene forventer at Forskningsrådet rapporterer på. Der det er mulig er det også en forventning om at Forskningsrådet skal bryte ned styringsinformasjonen på ulike tematiske områder/fagområder som har særlig interesse for departementene. Forskningsrådet velger

selv ytterligere informasjon som de mener er relevant for å belyse måloppnåelsen. Vurderingen av måloppnåelse må ikke alene være knyttet til aktiviteter i rapporteringsåret, men kan skrive seg fra aktiviteter det er hensiktsmessig å inkludere. Vurderingen av måloppnåelse skal gjøres på grunnlag av de strategiske områdene under målene. Det skal rapporteres på hvert av de strategiske områdene og tilhørende styringsinformasjon. Forskningsrådet kan også vurdere å trekke inn andre områder enn de strategiske områdene for å belyse måloppnåelsen.

All informasjon knyttet til Forskningsrådets måloppnåelse presenteres i rapport om samlet måloppnåelse. Dette skal bidra til å gjøre det enklere for departementene å vurdere helheten i Forskningsrådets måloppnåelse. Forskningsrådet skal vurdere risiko for avvik i måloppnåelsen.

Det har vært dialog med departementene og Forskningsrådet om planlagt styringsinformasjon for de nærmeste årene for å sikre forutsigbarhet i rapporteringen og balanse i omfang og innhold. Styringsinformasjonen for 2019 er presentert under punkt 3) om måloppnåelse, og gjentas ikke i denne delen av tildelingsbrevet. I prinsippet er styringsinformasjonen for de fleste strategiske områder bygget opp med én komponent som ligger fast og viser utvikling over tid (monitorering) og én komponent som endres fra år til år og gir mer informasjon på spesifikke områder. Styringsinformasjonen departementene ber om er i samsvar med planen Forskningsrådet har utarbeidet for styringsinformasjon. En slik oversikt over planlagt styringsinformasjon vil være en del av det årlige styringsdokumentet.

Styret har ansvar for at rapporteringen i årsrapporten tilfredsstiller redegjørelsesplikten institusjonen har etter Ligestillings- og diskrimineringsloven.

### **5.1.2 Rapportering på oppfølging av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning**

Kunnskapsdepartementet viser til Meld. St. 4 (2018-2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028 og Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024. Departementet forventer at Forskningsrådet i årsrapporten redegjøre for hvordan rådets FoU-tildelinger er fordelt på regjeringens prioriteringer i langtidsplanen for gjeldende år og sammenliknet med tidligere år der det er mulig. Departementet ønsker en vurdering av hva Forskningsrådet gjør for å dreie virksomheten i retning av langtidsplanens prioriteringer og opptrappingsplaner. Videre bør Forskningsrådet redegjøre overordnet for hvordan rådet har bidratt til å nå langtidsplanens mål og ambisjoner.

## **5.2 Vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter)**

De departementsvise rapportene skal supplere rapport på samlet måloppnåelse ved å gi relevant informasjon som grunnlag for departementenes styringsmøter og for departementenes arbeid med Prop.1.S. De departementsvise rapportene skal gi korte

vurderinger med vekt på virkninger av Forskningsrådets bidrag til de sektorpolitiske prioriteringene.

Forskningsrådets vurderinger skal skje med utgangspunkt i ulike dimensjoner som fremgår i den standardiserte strukturen og forventingene til innholdet i de departementsvise rapportene (jf. vedlagte struktur og forventinger til innhold i årsrapporten). Dette er dimensjoner som er vesentlig for styringen av departementenes bevilgninger, og som er utarbeidet i samarbeid med departementene for å sikre at de dekker departementenes behov for styringsinformasjon. Forskningsrådet oppfordres til dialog underveis i arbeidet med vedlegg til årsrapport med de departementene som opplever utfordringer med rapporteringen.

Rapportene må ta hensyn til departementenes ulike bevilgningsnivå og må tilpasses hvert enkelt departement (jf. tildelingsbrevene). I punkt 5 i departementenes tildelingsbrev fremgår det hvilke sektorpolitiske prioriteringer det aktuelle departementet forventer å få rapportering på.

## **6. Kap 285 post 53 – Sektoroverskridende og strategiske satsinger**

I rapporten fra områdegjennomgangen av Forskningsrådet ble det foreslått å rendyrke posten som en finansieringsmekanisme som skal ivareta endringsbehov, sektoroverskridende områder og lange tidsperspektiv i forskningssystemet. For å følge opp denne anbefalingen har regjeringen besluttet at midlene på denne posten skal dreies i retning av tre prinsipper:

- Bidra til oppfølging av regjeringens forskningspolitiske prioriteringer i langtidsplanene for forskning og høyere utdanning
- Gi fleksibilitet til å gjennomføre langsiktige og systemstrategiske endringer. Midler på posten kan f.eks. virke sammen med satsinger fra andre departementer i en startfase. Posten skal virke mobiliserende, ikke kompensierende.
- Støtte forskning av høy vitenskapelig kvalitet

Kunnskapsdepartementet understreker behovet for videre dialog om oppfølging av regjeringens prinsipper. KD vil så raskt som mulig ta initiativ til dialog med de øvrige departementene og Forskningsrådet om bruken av midlene på post 53 i 2019 for å sikre fleksibilitet til å følge opp regjeringens prinsipper.

## **7. Felles post for virksomhetskostnader (kap. 285 post 55)**

Virksomhetskostnadene over kap. 285 post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre.

Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU-midlene fra det enkelte departement.

Kunnskapsdepartementet legger til grunn at finansiering av forskning og overordnet forskningspolitisk rådgivning og sektorpolitisk rådgivning skal være de forskningsrådsoppgavene som skal ha høyest prioritet. Forskningsrådet skal fortsatt ivareta en rekke oppgaver for departementene, f.eks. sekretariatsfunksjoner for Skattefunn-ordningen og flere av 21-strategiene, oppgaver i forvaltningen av de regionale forskningsfondene og allmennrettet formidlingsarbeid. Forskningsrådet skal også videreføre sitt internasjonale arbeid for departementene med sikte på bistand og mobilisering til internasjonalt forskningssamarbeid. Forskningsrådet spiller en viktig rolle i oppfølgingen av Panorama, regjeringens strategi for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika (2016-2020). Forskningsrådet skal prioritere forskningssamarbeidet med de prioriterte samarbeidslandene, og departementet forventer at Forskningsrådet deltar og bistår i forbindelse med delegasjonsbesøk til prioriterte samarbeidsland i samarbeid med andre relevante aktører.

Endringer i Forskningsrådets virksomhet skal som hovedregel håndteres av rådet innenfor den økonomiske rammen for posten, jf. vedlegg om retningslinjer for styring av virksomhetskostnader i Forskningsrådet. I den grad det oppstår prioriteringsutfordringer innenfor rammen av midlene på denne posten, skal Forskningsrådet og departementene ta dette opp med Kunnskapsdepartementet i tilknytning til etatsstyringsdialogen. Departementet forventer at Forskningsrådet har en helhetlig håndtering av kostnadene ved virksomheten.

## 7.1 Krav og nye oppdrag fra departementene i 2019

I tabellene under er samlet de krav og nye oppdrag som departementene har meldt inn til Kunnskapsdepartementet i forbindelse med arbeidet med tildelingsbrev for 2019. Disse er delt inn i to kategorier:

- 1) Nye krav og endringer i oppdrag som er vurdert å falle innenfor rammen av virksomhetskostnadene
- 2) Nye krav og oppdrag der økte virksomhetskostnader dekkes av departementene

Nye krav og endringer i oppdrag som faller innenfor rammen av virksomhetskostnadene er omtalt nærmere i tabellen under:

Oppdrag	Departement	Utfyllende informasjon
Rapportering på forskningsindikatorene i	HOD	Forskningsrådet skal i samarbeid med Helsedirektoratet forberede nødvendige tiltak for at tilskuddsmidler til forskning i forsknings- og



kompetansesentre utenfor spesialisthelsetjenesten		kompetansesentrene utenfor spesialisthelsetjenesten overføres Forskningsrådet. Videre at det legges til rette for at resultatbasert finansiering innføres gradvis for sentrene fra 2020.
HelseOmsorg21-arbeidet	HOD	Forskningsrådet skal videreutvikle HelseOmsorg21-monitoren i tråd med formålet, herunder videreutvikle monitoren til å inkludere forskning og innovasjon i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og innovasjon og næringsutvikling innen helse og omsorg. HelseOmsorg21-monitor skal inkludere statistikk om helsenæringen som er utviklet av SSB på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet. HelseOmsorg21-rådet har fått utsatt frist til 1. april 2019 (opprinnelig 1. juni 2018) om å gjennomføre en egenvurdering av sitt arbeid, arbeidsform, prioriteringer, størrelse mm og gi en anbefaling til departementene om HelseOmsorg21-rådet skal videreføres etter juli 2019 og evt. i hvilken form.
Forskningssvake områder	HOD	Forskningsrådet skal gjennomføre en vurdering av virkemiddelet miljøstøtte for å bygge opp forskningssvake områder der det etter nasjonal utlysning av forskningsmidler øremerkes midler i opptil 10 år til ett miljø, og effekter og utfordringer etter at disse midlene avvikles.
Evalueringsstrategien	KD	KD skal evaluere Panorama-strategien (2016-2020) i 2019. Det forventes at Forskningsrådet bidrar inn i arbeidet med kunnskap om hva vi får ut av ulike tiltak og virkemidler som bidrar til å fremme samarbeid med Panorama-landene og annen relevant informasjon.
Delegasjonsbesøk til India	KD	Det vil etter planen gjennomføres et politisk ledet delegasjonsbesøk til India i 2019. Departementet forventer at Forskningsrådet i samarbeid med Diku bidrar til planlegging og gjennomføring av det faglige programmet i tilknytning til besøket.
Evalueringsordningen	KD	Som varslet i Meld. St. 4 (2019-2019) <i>Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028</i> forventes det at Forskningsrådet gjennomfører en evaluering av SFF-ordningen i 2019.
Kunnskapsgrunnlag for landbruksforskning	LMD	LMD har behov for gjennomgang og analyse av status og kunnskapsbehov på ulike forskningsområder innenfor departementets sektoransvar. Ønsket er at resultatet fra arbeidet skal foreligge i løpet av 2019. Arbeidet skal avdekke kunnskapshull og gi en analyse av hvordan disse best bør dekkes, herunder vurdering av ulike virkemidler. Endelig innretning på arbeidet, inkludert aktuelle forskningsområder, avklares etter nærmere dialog.

Nye krav og oppdrag der økte virksomhetskostnader dekkes av departementene:

Oppdrag	Departement	Utfyllende informasjon
Forskningsbarometeret	KD	Forskningsrådet er gitt i oppgave å vurdere samordning av Forskningsbarometeret og Indikatorrapporten. KDs vurdering er at Forskningsbarometeret skal nedskaleres og inngå som en del av Indikatorrapporten. KD vil i 2019

		overføre 1 mill. kroner til dette arbeidet, som en ettårig tildeling.
Euro HPC	KD, KMD og NFD	Forskningsrådet følger prosessen EuroHPC internasjonalt og behovet for e-infrastruktur nasjonalt. Kostnadene knyttet til rådgivnings- og reisevirksomhet i forbindelse med EuroHPC skal dekkes over kap. 285 post 53 i 2019 og vil bli overført til virksomhetskostnadene (285.55) ifm budsjettet 2020.
Nasjonale eksperter	KD	Forskningsrådet skal finansiere 2-3 nasjonale eksperter fra 2019. Kostnadene knyttet til dette skal dekkes over kap. 285 post 53 i 2019 og vil bli overført til virksomhetskostnadene (285.55) ifm budsjettet 2020.
Utredning om Kjellerreaktor	NFD	NFD ber Forskningsrådet utrede Kjellerreaktorens forskningsmessige betydning og økonomi, i tråd med tilsvarende utredning som ble gjort for Haldenreaktoren, i regi av Forskningsrådet. Midlene til utredningen og virksomhetskostnader knyttet til oppdraget vil bli finansiert over NFDs budsjett.
Hav-sekretariat	KD, KLD NFD	For å styrke regjeringens arbeid med viktige havinitiativ der forskning er sentralt, har KLD, KD og NFD avsatt midler til opprettelse av et havsekretariat i Forskningsrådet med en samlet ramme på 2 060 000 kroner. Det vil bli utarbeidet et mandat for sekretariatets arbeid som vil bli oversendt Forskningsrådet. Midlene til Hav-sekretariatet finansieres over 285.55 og over KLDs budsjett.
Prosess21	NFD	NFD har lagt ansvaret for sekretariat for Prosess21 til Norges forskningsråd. Dette medfører økte virksomhetskostnader for Forskningsrådet i 2018, 2019, 2020 og 2021 som samlet utgjør 7,5 mill. kroner. Til dette formålet tildeles Forskningsrådet 3,75 mill. kroner i 2019. Midlene skal dekke lønn til sekretariatsleder, dekning av faste kostnader/infrastruktur, møter og reisevirksomhet for sekretariatsleder. Midlene er rammeoverført fra NFD til 285.55 i 2019.

## 8. Administrative fullmakter

### Fullmakt til å inngå leieavtaler utover budsjettåret

Kunnskapsdepartementet gir Forskningsrådet fullmakt til å inngå avtale om leie av lokaler. Det er en forutsetning for bruk av fullmakten at alle kostnader dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå for hele avtaleperioden, herunder også flyttekostnader og kostnader til brukerstyr.

Instruksen om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor gjelder for inngåelse av avtaler om leie av lokaler i markedet og av statlig utleier. Instruksen gjelder også for byggeprosjekter som inkluderer ombygging og rehabilitering. Instruksen skal sikre god saksforberedelse og styring med bygge- og leiesaker. Det er viktig at alle institusjonene følger bestemmelsene i denne, jf. Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39, og sist endret ved kongelig resolusjon 13. januar 2017, se følgende lenke: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/instruks-bygge-leie/id670873/>.

Fullmakten gjelder ikke for leieprosjekter som etter sin art eller omfang må klassifiseres som byggesaker. Fullmakten gjelder ikke for avtaler om leie av lokaler i markedet der summen av fremtidige leieforpliktelser er 100 mill. kroner eller mer, jf. nevnte instruks. Slike leieavtaler skal legges frem for Kunnskapsdepartementet som forelegger dem for Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Klausul om fremleie ved eventuelt mindrebehov for areal skal innarbeides ved inngåelse av nye leiekontrakter. Det er videre en forutsetning at institusjonen nøye vurderer behovet for oppsigelsesklausuler, jf. overnevnte instruks. Hensynet til fremtidig handlefrihet skal veie tungt ved denne vurderingen. Slike vurderinger skal foreligge som en del av grunnlagsmaterialet i den enkelte sak om inngåelse av leieavtaler. Leieavtalen må kunne transporteres til annen statlig virksomhet.

### **Fullmakt til å inngå forlik, opptre på statens vegne i forliksrådet eller innrømme erstatningsansvar**

Forskningsrådet har fullmakt til å inngå forlik eller innrømme ansvar i saker om erstatning opp til 300 000 kroner. Fullmakten gjelder de saker der virksomheten selv skal dekke beløpet innenfor egne budsjettrammer. I saker som gjelder erstatning over 300 000 kroner, skal saken legges frem for departementet til avgjørelse.

Erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, med unntak av ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift, kan belastes Justis- og beredskapsdepartementets budsjett, kap. 471 Statens erstatningsansvar. Øvrige utbetalinger av erstatning må virksomheten dekke innenfor egne rammer. Se rundskriv G-01/2017, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/erstatningskrav-mot-staten--belastning-av-budsjettkapittel-471-post-71-og-fracfall-av-foreldelsesinnsigelse/id2548368/>

Forskningsrådet har ansvar for juridisk kvalitetssikring av erstatningsrettslige spørsmål før avgjørelse treffes. Det forutsettes at virksomheten foretar en grundig vurdering av grunnleggende vilkår for erstatning, dvs. ansvarsgrunnlag, økonomisk tap, årsakssammenheng, påregnelighet og adekvans – og eventuelt om det skal inngås forlik uten å erkjenne ansvar.

Saker av prinsipiell betydning eller saker der det kan være tvil om den juridiske vurderingen, skal forelegges Kunnskapsdepartementet, som vurderer om det er aktuelt å be Regjeringsadvokaten om bistand.

### **Eiendomsfullmakt**

Forskningsrådet har fullmakt til å kjøpe og avhende eiendommer. Salgsinntekter blir ført på eiendomsfondet til Norges forskningsråd.

## 9. Andre krav og forventninger

### 9.1 Regjeringens vedtatte fellesføringer

#### Inkluderingsdugnad

Forskningsrådet skal arbeide systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden. Forskningsrådet skal i årsrapporten redegjøre for hvordan Forskningsrådets rekrutteringsarbeid har vært innrettet for å nå 5 pst.-målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden.

Dersom Forskningsrådet har hatt nyansettelser i rapporteringsperioden, skal andelen som har nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en rapporteres i årsrapporten. Dersom Forskningsrådet har færre enn fem nyansettelser i perioden, skal prosentandelen ikke rapporteres i årsrapporten, for å sikre personvernet til de nyansatte. For disse virksomhetene kan det være aktuelt å ha en lengre måleperiode (enn ett år) før måltallet rapporteres. I årsrapportens kapittel 4 skal alle virksomheter vurdere arbeidet opp mot målene for dugnaden; hva som har vært vellykkede tiltak, hva som har vært utfordringer, og hvorfor virksomheten eventuelt ikke har lyktes med å nå målene for dugnaden jf. Rundskriv H-3/18.

#### Motvirke arbeidslivskriminalitet

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Forskningsrådet skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. Forskningsrådet skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet jf. Rundskriv H-8/17.

### 9.2 Sikkerhet og beredskap

[Styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren](#) skal ligge til grunn for arbeidet på dette feltet. KD minner også om det ansvaret som nå påligger den enkelte virksomhet i etterlevelse av den nye personvernlovgivningen.

Forskningsrådet skal i årsrapporten for 2019 rapportere om følgende:

1. Informasjonssikkerhet: Har FEK innført rutine for å håndtere uønskede digitale hendelser?
2. Øvelser: Er det gjennomført og evaluert en kriseøvelse i 2018 eller 2019, og er læringspunktene fra øvelsen fulgt opp gjennom dokumenterte tiltak? Beskriv kort hvilken type øvelse som ble gjennomført.

Dersom ett eller begge spørsmål besvares med "nei", må Forskningsrådet opplyse om hvorfor tiltaket ikke er gjennomført og presentere en forpliktende plan for når og hvordan tiltaket skal gjennomføres.

## 10. Etatsstyringsmøtet

Kunnskapsdepartementet vil på etatsstyringsmøtet 2019 ha strategisk dialog om Forskningsrådets måloppnåelse og forventninger om framtidig utvikling og prioriteringer, inkludert virksomheten i Forskningsrådet. Kunnskapsdepartementet vil i forkant involvere de øvrige departementene i forberedelsene. Etatsstyringsmøtet er berammet til **torsdag 20. juni, kl. 09.00-11.30.**

Kunnskapsdepartementet legger opp til en omforent dagsorden for etatsstyringsmøtet. Departementet ber derfor om at Forskningsrådet melder inn strategisk viktige saker til etatsstyringsmøtet samtidig med innsending av årsrapporten 2018, 15. mars 2019. Kunnskapsdepartementet vil sende Forskningsrådet dagsorden for møtet i god tid. Departementet forventer at delegasjonen fra Forskningsrådet er bredt sammensatt.

## 11. Frister

Leveranse	Frist	Mottakere	Utfyllende informasjon
Saldobalanse per 1. tertial 2019	22. mai 2019	Database for statistikk om høgre utdanning (DBH)	Eget brev fra KD
Delårsregnskap per 1. tertial 2019	1. juni 2019	DBH	Eget brev fra KD.
Saldobalansen per 2. tertial 2019	23. september 2019	DBH	Eget brev fra KD
Delårsregnskap per andre tertial 2019	1. oktober 2019	DBH	Eget brev fra KD
Årsregnskap 2019	1. mars 2020	DBH,	Eget brev fra KD
Årsrapport 2019 (rapport på samlet måloppnåelse)	15. mars 2020	Departementene, DBH	Oversikt over overførte midler fordelt på poster i statsbudsjettet skal framlegges sammen med regnskapet. Forskningsrådet kan ta utgangspunkt i rapport om overførte midler på program/aktivitetsnivå. Der det er samfinansiering av programmer, godtas en andelsberegning av programmene.
Vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter)	1. mai 2020	Departementene	
Samlerapport om de regionale forskningsfondenes virksomhet i 2019	1. mai 2020	KD	Forskningsrådet skal rapportere om sitt samarbeid med fondene og for bruken av midlene tildelt Forskningsrådet til dekning av administrative oppgaver, jf. "Retningslinjer for regionale forskningsfond" fastsatt av Kunnskapsdepartementet 23. 10. 2009.
Årsrapport for forskningsinstituttene 2019	1. juni 2020	Departementene	Omfanget av denne årsrapporten kan eventuelt reduseres etter nærmere avtale mellom Kunnskapsdepartementet og Forskningsrådet.
Vedtatt budsjett for 2019	1. mars 2019	Departementene	Budsjettet skal inneholde en redegjørelse for hvordan Forskningsrådet vil følge opp de prioriteringer som er gitt i Prop. 1 S (2018-2019)

			og i departementenes tildelingsbrev. I budsjettet skal det avslutningsvis gis en departementsvis oversikt over endelig fordeling av tildelt budsjetttramme på program/aktivitetsnivå. Oversikten skal gi informasjon om de ulike programmenes totale budsjetttramme samt vise hvor stor andel hvert departement har i de ulike programmene. Dokumentet skal inneholde en oversikt over alle aktiviteters budsjett for 2017, budsjett for 2018 og disponibelt budsjett 2018 (som inkluderer overføringer fra tidligere år).
Satsingsforslag 2021	1. nov. 2019	Departementene	Forslaget til store satsinger skal følge opp langtidsplanen for forskning og høyere utdanning og skal angi klare prioriteringer. Forskningsrådet skal se på mulighetene for omprioriteringer som gir rom for satsinger innenfor den eksisterende økonomiske rammen. Det må komme tydelig fram hvordan eventuelle frihetsgrader innenfor departementenes bevilgninger skal benyttes. Det stilles stadig større krav til det faglige grunnlaget for forslag til satsinger på forskning og innovasjon. Forskningsrådets budsjetttråd bør speile kunnskapsbaserte vurderinger av kortsiktige og langsiktige forskningsbehov. KD viser også til retningslinjer for satsingsforslag som vil ha konsekvenser for Forskningsrådets arbeid med Store satsinger, jf. ny utredningsinstruks.
Standardiserte økonomiske nøkkeltall	20. februar 2019		Nettobudsjetterte virksomheters utgifter og inntekter skal synliggjøres for å gi et best mulig bilde av statens samlede inntekter og utgifter for virksomheter som omfattes av statsbudsjettet, jf. rundskriv R-8/2018, (statsregnskapet 2018) og R-9/2018 (statsbudsjettet 2020). Forskningsrådets frist til KD for endelige tall til statsregnskapet er 20. februar. Det skal også rapporteres til regjeringens marskonferanse, dette har frist 10. februar, og kan eventuelt være foreløpige tall.

Kunnskapsdepartementet minner om kravene som følger av Finansdepartementets siste revidering av økonomibestemmelsene og rundskriv R-115 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap.

- Økonomibestemmelsene pkt. 2.3.2: Virksomheten skal publisere tildelingsbrevet på sine nettsider så snart det er mottatt.
- Økonomibestemmelsene pkt. 2.3.3: Årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai eller så snart den er behandlet i styringsdialogen mellom departementet og virksomheten.
- Forskningsrådet skal publisere revisjonsberetningen som et tillegg til årsregnskapet, etter at den er avgitt av RR.

## **Innholdsfortegnelse del 2**

1. Innledning .....	23
2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd.....	23
3. Budsjettildelinger og fullmakter for 2019 .....	25
4. Felles post for virksomhetskostnader .....	32
5. Rapportering .....	32
6. Planlagte styringsmøter .....	33

### **1. Innledning**

Stortinget har gjort vedtak om bevilgning for 2019, jf. Innst.12 S (2018-2019) og Prop. 1 S (2018-2019).

### **2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd**

Regjeringen har fastsatt fem mål for Forskningsrådets virksomhet:

- Mål 1: Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2: Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3: Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4: Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5: God rådgivning

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev som etatsstyrer for en nærmere omtale av målene, strategiske områder og styringsinformasjon.

## 2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Kunnskapsdepartementet

Regjeringen har store ambisjoner for Norge som kunnskapsnasjon. Kunnskap er nøkkelen til å gi hver enkelt mulighet til å skape seg et godt liv, og til å møte utfordringene samfunnet vårt står overfor i årene som kommer. Kunnskapsdepartementet har fastsatt følgende visjon:

- Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge.

Visjonen danner grunnlaget for tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv.
- Alle har den kompetansen som de selv og samfunnet trenger.
- Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet.

Målene ligger til grunn for kunnskapspolitikken. Virksomhetene spiller en viktig rolle for å realisere visjonen og nå målene. Det fordrer også godt samspill mellom virksomhetene og at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

Norges forskningsråd er en sentral aktør i det norske forsknings- og innovasjonssystemet og et viktig virkemiddel for å nå Kunnskapsdepartementets overordnede mål.

Kunnskapsdepartementets midler til Forskningsrådet skal i særlig grad bidra til å finansiere:

- Langsiktig, grunnleggende forskning, dvs. ansvar for grunnforskning og særlige satsinger rettet mot UH-sektoren (i hovedsak bevilgningene under kap. 285 post 52 og kap. 281 post 50).
- Sektoroverskridende satsinger og instituttbevilgninger (i hovedsak bevilgningene under kap. 285 postene 53 og 54, kap. 287 post 57 og kap. 288 post 21)
- Forskning om kunnskapssektoren (barnehage, utdanning og forskning, bevilgninger over flere poster)
- Kunnskapsgrunnlag for utvikling av integreringspolitikken (bevilgninger under kap. 291 post 50)
- Virksomhetskostnader kap. 285 post 55

Kunnskapsdepartementet tildeler midler til Forskningsrådet over mange kapitler og poster, og midlene under én post bidrar til flere av målene for rådet. Kunnskapsdepartementets midler bidrar inn mot alle de fem målene for Forskningsrådet.

## 2.2 Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene, viser vi til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer, punkt 3.

Styringsinformasjon for de sektorpolitiske prioriteringene fremgår i struktur og forventninger til innholdet i vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter). Vi viser til punkt 5 i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer Kunnskaps-



departementet forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

### **3. Budsjettildelinger og fullmakter for 2019**

Kunnskapsdepartementet tildeler Norges forskningsråd kroner **5 552 532 000** i 2019. Til grunn for bevilgningene ligger en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform som for 2019 er satt til 0,5 pst. Denne reformen er et årlig krav som forutsetter at alle statlige virksomheter setter i verk tiltak for å bli mer effektive.

Fordelingen av midler over forskjellige kapitler og poster i departementets budsjett følger nedenfor. Det vises også til omtale av de enkelte kapitlene og postene i Kunnskapsdepartementets Prop. 1 S (2018-2019).

#### **3.1 Hovedprioriteringene i statsbudsjettet for 2019**

*Forskning om kunnskapssektoren - midler over kap./poster 201.21, 226.21, 226.60, 226.63, 231.21, 231.51, 258.21, 281.50 og 285.53*

Postene omfatter midler som hovedsakelig går til utdanningsforskning og forskning om forskning og innovasjon.

Kunnskapsdepartementet har høye ambisjoner for kunnskapssektoren, og forskning om og for sektoren er vesentlig for nå målene departementet har satt i *Strategi for utdanningsforskning – Kvalitet og relevans 2014–2019*. Strategien utløper i 2019 og Kunnskapsdepartementet skal utarbeide ny strategi gjeldende f.o.m. 2020.

Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet bidrar med råd i planlegging og utarbeidelse av ny strategi i 2019. Dette bør ses i sammenheng med oppfølgingen av evalueringen av utdanningsforskning i Norge, UTDEVAL. Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet følger opp UTDEVAL i dialog med departementet og andre relevante aktører, innenfor Forskningsrådets relevante virkemidler, og særlig gjennom FINNUT.

Program for forskning og innovasjon i utdanningssektoren (FINNUT) er det viktigste tiltaket Kunnskapsdepartementet har for utdanningsforskningen. Departementet tildeler 159,4 mill. kroner til FINNUT i 2019.

Innenfor rammene til FINNUT-programmet har Forskningsrådet fått i oppdrag å forvalte ordningen "Forskning på effekter av tiltak for økt kvalitet i barnehage og grunnskole". Målet med ordningen er å få mer forskningsbasert kunnskap om effektene av de tiltakene som iverksettes, slik at kunnskapen kan spres og tas i bruk i barnehage og skole. Fra og med 2020 planlegger departementet en årlig ramme for ordningen på 60 mill. kroner, med forbehold om Stortingets bevilgninger. I 2019 tildeles omlag 38 mill. kroner til ordningen, hvorav ca. 34 mill. kroner over kap. 226 post 60, og 4 mill. kroner over kap. 231 post 21. I 2019 tildeles omlag 35 mill. kroner over kap. 281 post 50 til forskning ved grunnskolelærerutdanningene, som del av oppfølgingen av strategien "Lærerutdanning 2025".

Det tildeles videre 5 mill. kroner til forskning på kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen, særlig hvilke faktorer som bidrar til fremragende kvalitet, både i opplæring i skole og opplæring i bedrift. Kunnskapsdepartementet vil arbeide for en videre oppbygging av midler til dette formålet. Kunnskapsdepartementet ber derfor Forskningsrådet foreslå hvordan en slik forskningssatsing kan innrettes og bygges opp.

Forskningssatsingen LÆREEFFEKT har som mål å utvikle ny kunnskap om effektene av ulike former for økt lærertetthet på de laveste klassetrinnene i grunnskolen. I 2019 tildeles det 11,85 mill. kroner til forskningsinnsatsen i LÆREEFFEKT over kap. 226 post 63. Bevilgningene til satsingen er nedjustert som følge av at innføringen av lærernormen fra og med høsten 2018 har konsekvenser for ressursbehovet knyttet til intervensjonene i prosjektet (lærerårsverk og kompensasjon til skolene).

Kunnskapsdepartementet har besluttet at Kunnskapscenter for utdanning (KSU) skal flyttes ut av Forskningsrådet og ut av Oslo. Senteret skal fortsette sin virksomhet innenfor en ny vertsinstitusjon som, etter planen, vil overta senteret fra 01.09.2019. Dette innebærer at KSU fortsetter sin virksomhet i Forskningsrådet t.o.m. august 2019. Norges forskningsråd får som følge av dette tildelt midler for årets åtte første måneder. Kunnskapsdepartementet legger opp til at flytting av KSU til ny vertsinstitusjon skjer innenfor rammene for virksomhetsoverdragelse. Som følge av dette har de ansatte ved senteret rett til å følge oppgavene sine over i ny organisasjon, om de ønsker det.

*Felles tiltak for universiteter og høyskoler, tilskudd til Norges forskningsråd, kap./post 281.50*  
Posten omfatter strategiske midler til ulike forskningsprogrammer og satsinger. Posten skal bidra til god forsknings-, utdannings- og innovasjonsvirksomhet i universitets- og høyskolesektoren og styrket samspill mellom institusjonene og samfunnet.

Den totale rammen på posten er 234,1 mill. kroner. Innenfor denne rammen skal midlene til FORNY2020 økes med 15 mill. kroner. Forslaget følger opp opptrappingsplanen "FoU for fornying og omstilling og omstilling i næringslivet" i langtidsplanen. Videre skal Forskningsrådet benytte minst 5 mill. kroner til tiltak for at flere lærere kan ta doktorgraden. I tillegg øker midlene til nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d. med 3 mill. kroner. Dette utgjør 14 stipendiatstillinger. Av disse skal ti stillinger gå til lærere, og de resterende til ordningen med nærings-ph.d. Vi forutsetter videre dialog med Kunnskapsdepartementet om konkretisering av satsingen.

Stortinget vedtok i 2016 å bevilge midler til 20 midlertidige og 20 varige rekrutteringsstillinger til nærings-ph.d.- og offentlig sektor-ph.d.-ordningene, jf. Innst. 12 S (2015–2016) og Prop. 1 S (2015–2016). En stipendiatperiode for nærings- og offentlig sektor-ph.d. er tre år, og midlene til de 20 midlertidige stillingene fases dermed ut med en tredjedels budsjettvirkning i 2019 og resterende to tredjedels budsjettvirkning fra og med 2020. Midlene over Kunnskapsdepartementets kap. 281 post 50 er derfor redusert med 4,2 mill. kroner i 2019.

Det er videre en reduksjon i midlene på posten på 3,4 mill. kroner som følge av at midlene til FORINNPOL er flyttet fra kap. 281 post 50 til den nyopprettede kap. 201 Analyse og kunnskapsgrunnlag, post 21 Særskilde driftsutgifter.

Departementet forventer at Forskningsrådet tar initiativ til dialog med departementet om lag to år før perioden for et program eller satsing som finansieres under denne posten går ut. Dialogen skal bidra til gode prosesser rundt avklaring om videreføring, omlegging eller avslutning av program eller satsing.

#### *Langsiktig, grunnleggende forskning, kap./post 285.52*

Midlene over denne posten skal finansiere langsiktig, grunnleggende forskning på alle fagområder og bidra til å forbedre den vitenskapelige kvaliteten i forskningsmiljøer eller på enkelte forskningsområder. Midlene er på 1 700 mill. kroner. 30 mill. kroner av dette er en tilbakeføring av midler som ble trukket ut i 2018-budsjettet som en ettårig reduksjon. I tillegg er 0,9 mill. kroner tilbakeført fra kap. 285 post 55.

I 2019 skal minst 40 mill. kroner av den økte bevilgningen på posten brukes til oppfølging av målet «utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet» i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Midlene skal blant annet brukes til SFF-ordningen.

15,2 mill. kroner av bevilgningen er helårsvirkning av midler til tolv rekrutteringsstillinger ved SIMULA knyttet til IKT-sikkerhet, jf. bevilgning i forbindelse med revidert budsjett 2018. Videre er 11,4 mill. kroner knyttet til ni rekrutteringsstillinger innenfor IKT til SIMULA flyttet fra kap. 281 post 01 til denne posten for å samle midlene til SIMULA på én post.

Fra og med 2018 er forskningsprogrammet eVitenskap slått sammen med satsingen IKTPLUSS. 18 mill. kroner er derfor flyttet fra post 52 til post 53, slik at midlene fra departementet til IKTPLUSS blir samlet på én post. Videre er deler av aktiviteten i forskningsprogrammet SYNKNØYT fra 2018 overført til programmet NANO2021. Bevilgningene til denne aktiviteten på 10,6 mill. kroner er derfor flyttet fra post 52 til post 53.

#### *Sektoroverskridende og strategiske satsinger, kap./post 285.53*

Midlene over denne posten skal særlig støtte opp om den koordinerende rollen Kunnskapsdepartementet har i forskningspolitikken. Midlene finansierer bl.a. store programmer, sentersatsinger (SFI og FME), handlingsrettede programmer og stimuleringsordninger for internasjonalt forskningssamarbeid. Midlene som tildeles Forskningsrådet over denne posten er på 1 607 mill. kroner. 70 mill. kroner av dette er en tilbakeføring av midler som ble trukket ut i 2018-budsjettet som en ettårig reduksjon.

I 2019 trapper Kunnskapsdepartementet opp midlene til muliggjørende og industrielle teknologier med 65 mill. kroner. Dette er en oppfølging av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Opptrappingen til muliggjørende og industrielle teknologier skal blant annet gå til å styrke grunnleggende forskning innenfor IKT, inkludert informatikk. Forskning innenfor IKT-sikkerhet skal styrkes med 10 mill. kroner.

Stimuleringstiltak for god norsk deltakelse i EUs rammeprogrammer skal fortsatt gå til virkemidler der det er dokumenterte behov. Vi viser også til omtale i del 1, punkt 4 av dette tildelingsbrevet. Av de samlede bevilgningene på denne posten tildeler departementet 27,2 mill. kroner direkte til Innovasjon Norge. Bevilgningen på posten er videre redusert med 0,8 mill. kroner for å finansiere oppretting av et Hav-sekretariat i Forskningsrådet. Videre er det en økning på posten på 10,6 mill. kroner som følge flytting av midlene til SYNKNØYT og 18 mill. kroner som følge av flytting av midler til IKTPLUSS, jf. over.

Den politiske beslutningen i NFD, KD og KMD i september 2018 om norsk innmelding i EuroHPC med virkning fra 1.1.2019 innebar at den operative oppfølgingen legges til Forskningsrådet. Videre at Forskningsrådet får fullmakt til å fastsette størrelse på norsk bidrag til EuroHPC utfra hva det mener er hensiktsmessig nivå, og innenfor Forskningsrådets budsjett og rammer for øvrig. Når det gjelder selve forskningen i EuroHPC må dette finansieres over de relevante departementers budsjetter til Forskningsrådet. Jf. også omtale i KDs brev som etatsstyrer.

Kommisjonen har tilbudt Norge to, muligens tre, nasjonale ekspertstillinger i DG RTD under Horisont 2020. Innovasjons- og energiområdet er nevnt som områder hvor kommisjonen ønsker norske eksperter. KD har tidligere overført midler til Forskningsrådet for nasjonale eksperter, og ber Forskningsrådet finne plass for 2 – 3 nasjonale eksperter i budsjettet fra 2019. Estimerte utgifter til en nasjonal ekspert er om lag 2,3 mill. kroner per år. KD kommer tilbake til Forskningsrådet om prosessen rundt ansettelse av de nasjonale ekspertene. Se også omtale i KDs brev som etatsstyrer.

#### *Forskningsinfrastruktur, kap./post 285.54*

Midlene over denne posten skal bidra til et velfungerende forskningssystem og økt vitenskapelig kvalitet. Satsingen på forskningsinfrastruktur skal bidra til å utvikle verdensledende fagmiljøer. Samtidig skal infrastruktur av høy kvalitet bidra til økt internasjonalisering og rekruttering.

Midlene over denne posten er på 751 mill. kroner i 2019 og skal gå til å finansiere Forskningsrådets ordning Nasjonal satsing på infrastruktur. I tillegg skal de norske bidragene til CESSDA ERIC, Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System (SIOS) og European Spallation Source (ESS) i Lund dekkes over rammen av denne posten. Bevilgningene skal også dekke deler av kostnaden ved utvikling og etablering av Helseanalyseplattformen.

#### *Virksomhetskostnader, kap/post 285.55*

Midlene over denne posten er 792,5 mill. kroner i 2019. I dette beløpet ligger det en reduksjon på 30 mill. kroner. Videre er bevilgningen redusert med 4,9 mill. kroner som følge av at midler til nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer skal finansieres over FoU-budsjettet. Denne rammeoverføringen omfatter 0,9 mill. kroner til kap. 285 post 52, 0,9 mill. kroner til Nærings- og fiskeridepartementet, 0,6 mill. kroner til Klima- og miljødepartementet og 2,5 mill. kroner til Helse- og omsorgsdepartementet.

2 mill. kroner blir rammeoverført til kap. 285 post 55 i 2019 i forbindelse med Pilot-T-satsingen som finansieres over Samferdselsdepartementets budsjett. Videre er 3,8 mill. kroner rammeoverført fra Nærings- og fiskeridepartementet til kap. 285 post 55 i 2019 til dekning av kostnader i forbindelse med sekretariat for Prosess 21 i perioden 2019–21.

Det pågår mange nasjonale og internasjonale prosesser innenfor hav der Forskningsrådets kompetanse og rolle overfor forskningsmiljøene og departementene kan utnyttes bedre for å realisere visjonen om at Norge skal være verdens ledende havnasjon. Forskningsrådet skal etablere en havsekretariatsfunksjon som kan støtte opp under disse nasjonale og internasjonale aktivitetene. Bevilgningen på posten er derfor økt med 1,5 mill. kroner til etablering av et havsekretariat, mot en tilsvarende reduksjon på FoU-bevilgningene knyttet til havforskning. Av denne bevilgningen kommer 0,8 mill. kroner fra kap. 285 post 53 og 0,7 mill. kroner fra kap. 920 post 50 på Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Det er også satt av ca. 0,6 mill. kroner til havsekretariatet over kap. 1410 post 51 på budsjettet til Klima- og miljødepartementet.

#### *Forskningsinstitutter og andre tiltak kap/post 287.57*

Det vises til Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2019 og Utdannings- og forskningskomiteens innstilling (Innst. 12 S (2018-2019)), der komiteens flertall går inn for å bevilge 10 mill. kroner til Senter for klimaomstilling i Sogndal. 5 mill. kroner av disse er oppstartsmidler og 5 mill. kroner er årlige driftsmidler.

#### *Internasjonale samarbeidstiltak kap/post 288.21*

Bevilgningen til Internasjonale partnerskap for fremragende forskning (INTPART) videreføres med til sammen 38,2 mill. kroner, hvorav 19 mill. kroner til utvikling av verdensledende miljøer gjennom samarbeid med Brasil, Canada, India, Japan, Kina, Russland, Sør-Afrika og USA og 19,2 mill. kroner til oppfølging av Panorama-strategien. Departementet legger til grunn at Forskningsrådets oppfølging av INTPART-programmet skjer i nært samarbeid med Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) med sikte på best mulig koblinger mellom hhv. forsknings- og høyere utdanningssamarbeid med prioriterte land.

#### *Integrering, kap/post 291.50*

Midlene over denne posten på 7 mill. kroner skal brukes til å sikre et godt kunnskapsgrunnlag for utvikling av integreringspolitikken. Midler gis til det nye VAM II programmet som skal igangsettes i 2019.

### 3.2 Midler til Norges forskningsråd 2019

Kap./post	Kapittel og postnavn	Tildeling i 1000 kroner
201.21	Analyse og kunnskapsgrunnlag <i>Særskilte driftsutgifter</i> - Forskning for forsknings- og innovasjonspolitikken FORINNPOL: 11,658 mill. kroner - Kunnskapssenter for utdanning: 6,73 mill. kroner	18 391
226.21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, <i>Tilskudd til Norges forskningsråd</i> Tiltak som finansieres over denne posten: FINNUT: 33,058 mill. kroner (herunder forskning på spesialundervisning) - Forskning om antisemittisme og gruppebaserte fordommer (del av SAMKUL) - Forskning på kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen	42 058
226.60	FINNUT: Forskning på effekter av tiltak for økt kvalitet i barnehage og grunnskole	34 042
226.63	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, <i>Tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsats på 1.-4. trinn</i> - LÆREEFFEKT	12 166
226.71	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, <i>Tilskudd til vitensentre</i>	67 075
231.21	Barnehager, Tiltak som finansieres over denne posten: - FINNUT: 16,573 mill. kroner (herunder forskningssentre for barnehagerelevant forskning, og forskning på effekter av tiltak for økt kvalitet i barnehage og grunnskole) - Kunnskapssenter for utdanning	17 240
231.51	Barnehager, <i>Forskning</i> - FINNUT	8 500
258.21	Tiltak for livslang læring, <i>Spesielle driftsutgifter</i> - FINNUT	4 414
281.50	Felles tiltak for universiteter og høyskoler, <i>Tilskudd til Norges forskningsråd</i> Tiltak som finansieres over denne posten: - Nærings-ph.d og offentlig-sektor-ph.d - Tiltak for grunnskolelærerutdanning (GLU)	

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- FORNY2020</li> <li>- PROFESJON</li> <li>- FORREGION</li> <li>- UNI-MUSEER</li> <li>- HELSEVEL</li> <li>- FINNUT</li> </ul>	234 107
285.52	Norges forskningsråd, <i>Langsiktig, grunnleggende forskning</i>	1 699 644
285.53	Norges forskningsråd, <i>Sektoroverskridende og strategiske satsinger (trukket ut 27,2 mill. direkte til IN)</i>	1 607 442
285.54	Norges forskningsråd <i>Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse</i>	751 245
287.21	Forskningsinstitutter og andre tiltak, <i>Spesielle driftsutgifter</i> - samordning av Forskningsbarometeret og Indikatorrapporten.	1 000
287.57	Forskningsinstitutter og andre tiltak, <i>Basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter</i> - Senter for klimaomstilling 10 mill. kroner	217 444
288.21	Internasjonale samarbeidstiltak <i>Spesielle driftsutgifter</i> - Internasjonale partnerskap for fremragende utdanning og forskning (INTPART)	38 200
291.50	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere <i>Norges forskningsråd</i>	7 021
	<b>Sum forskningsmidler</b>	<b>4 759 989</b>
285.55	Norges forskningsråd, <i>Virksomhetskostnader</i>	792 543
	<b>Kunnskapsdepartementet totalt</b>	<b>5 552 532</b>
161.71 (UD)	Forskning, kompetanseheving og evaluering, <i>Forskning og høyere utdanning</i>	17 900

### 3.3 Øvrige budsjettekniske forhold

Avbyråkratiserings- og effektivitetsreform (ABE-reformen) er i 2019 på 0,5 pst.

Tildelingen over Utenriksdepartementets kap. 161 post 71 gjelder basisbevilgningen til Christian Michelsens institutt (CMI). Kunnskapsdepartementet har fått en belastningsfullmakt fra UD, og vil utbetale midlene sammen med bevilgningene til de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene.

For ytterligere detaljer og føringer vises det til Prop. 1 S. (2018-2019) fra Kunnskapsdepartementet og Innst. 12 S (2018-2019).

Midlene til Forskningsrådet vil bli overført i to rater: den 30. januar og 30. august 2019.

### **3.4 Fullmakt til omfordeling**

Kunnskapsdepartementet legger til grunn at Forskningsrådets forslag til revidert nullbudsjett for 2019 danner grunnlag for rådets virksomhet i 2019 med unntak av de områder der det er vekst eller reduksjon i bevilgningene og som er nærmere spesifisert i tildelingsbrevet, og med unntak av kap. 285 post 53 der det vil være en egen prosess.

De midler som stilles til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet. Forskningsrådet gis fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge man sikrer måloppnåelse på lengre sikt. Grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programoppstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med departementet. Behov for vesentlige omdisponeringer skal også tas opp med departementet.

## **4. Felles post for virksomhetskostnader**

Virksomhetskostnadene over kap. 285 post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU-midlene fra det enkelte departement.

Finansiering av forskning og overordnet forskningspolitisk og sektorpolitisk rådgivning er de oppgavene som fortsatt skal ha høyest prioritet, jf. Forskningsrådets vedtekter. Vi viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

## **5. Rapportering**

Kunnskapsdepartementet ber om rapportering på følgende sektorpolitiske prioriteringer:

- Langsiktig, grunnleggende forskning
- Sektoroverskridende forskning
- Forskning om kunnskapssektoren
- Kunnskapsgrunnlag for integrering



De sektorpolitiske prioriteringene er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter).

Kunnskapsdepartementet viser i denne forbindelse til departementets tilbakemelding fra styringsmøtet våren 2017. Departementet forventer at Forskningsrådet i årsrapporten i større grad knytter vurderinger til informasjonen og setter den inn i sammenheng.

## 6. Planlagte styringsmøter

Departementet legger opp til å avholde to styringsmøter i 2019. Vår møtet er konsentrert om Forskningsrådets måloppnåelse, med utgangspunkt i rapporteringen fra Forskningsrådet til Kunnskapsdepartementet i årsrapport 2018. Høstmøtet vil hovedsakelig være konsentrert om forslag til budsjett og utkast til tildelingsbrev for 2020. Styringsmøtet om våren vil finne sted **21. juni kl. 1230-1430**. Departementet vil komme tilbake til tidspunkt for høstmøtet og dagsorden for møtene på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Knut Børve (e.f.)  
ekspedisjonssjef

Rolf L. Larsen  
avdelingsdirektør

*Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer*

### Vedlegg:

1. Struktur og forventninger til innhold i årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse) og vedlegg til årsrapporten (departementsvise årsrapporter).
2. Retningslinjer for styring av virksomhetskostnader i Forskningsrådet (kap. 285 post 55).

Kopi

Arbeids- og sosialdepartementet  
Barne- og likestillingsdepartementet  
Finansdepartementet  
Forsvarsdepartementet  
Helse- og omsorgsdepartementet  
Justis- og beredskapsdepartementet  
Klima- og miljødepartementet  
Kommunal- og moderniseringsdepartementet  
Kulturdepartementet

Landbruks- og matdepartementet  
Nærings- og fiskeridepartementet  
Olje- og energidepartementet  
Riksrevisjonen  
Samferdselsdepartementet  
Utenriksdepartementet  
Departementene